

Exponát měsíce

Kroj z Muzea Vysočiny Třebíč

V roce 1998 daroval Zdeněk Novák do sbírek Muzea Vysočiny Třebíč kroj po své mamince Františce. Paní Nováková se narodila v roce 1902 a bydlela v Petřůvkách. Podle jejího syna si kroj sama vyšívala.

Exponát měsíce je k vidění ve vestibulu krajského úřadu v Jihlavě. Foto: Luboš Pavlíček

Sukně je šitá z růžovofialového atlasu s pruhem vínového sametu našitého 16cm od dolního okraje. Košík je z bílého plátna, u krku našený, široké rukávy nad lokty stažené s jednoduše vyšíváním okrajem. Barchetový červeno-fialový živůtek se šněrováním je zdoben výšivkou s květinovými motivy. Kroj je doplněn bílou plátěnou zástěrou v délce sukně, s bílou výšivkou s kombinací tylu na okraji a v dolní části látky. Tato bílá výšivka je ozdobou i na půlce (šátku), jež se oblékala přes ramena. Součástí daru byl i bílý plátěný vyšívání čepce s hedvábnou dvojitou stuhou s barevnou výšivkou.

Lidovému kroji na západní Moravě, na moravském Horácku, nevěnovali sběratelé a etnografové minulých století takovou pozornost jako v ostatních oblastech Moravy, zejména v těch, kde si lidový kroj udržel kontinuitu jako každodenní, nebo alespoň slavnostní oděv. Rozptýlené zprávy o kroji se objevují v 15. století, ale ani v 17. století neexistoval regionálně specifický horácký kroj. Do poloviny 19. století nebyl nějaký zvláštní regionální kroj,

nosil se selský oděv, neomezený na určitou oblast a podléhající měnivě módě. Tento názor potvrzuje zastoupení Horácka na Národopisné výstavě v Praze v roce 1895, kde pouze Velkomeziříčsko vystavilo tři figuríny v kroji z počátku 19. století.

Dosavadní prameny dosud neumožňují stanovit přesnější hranice typů a popisu horáckých krojů, a proto je každé vyobrazení nebo oděvní součástka cenná.

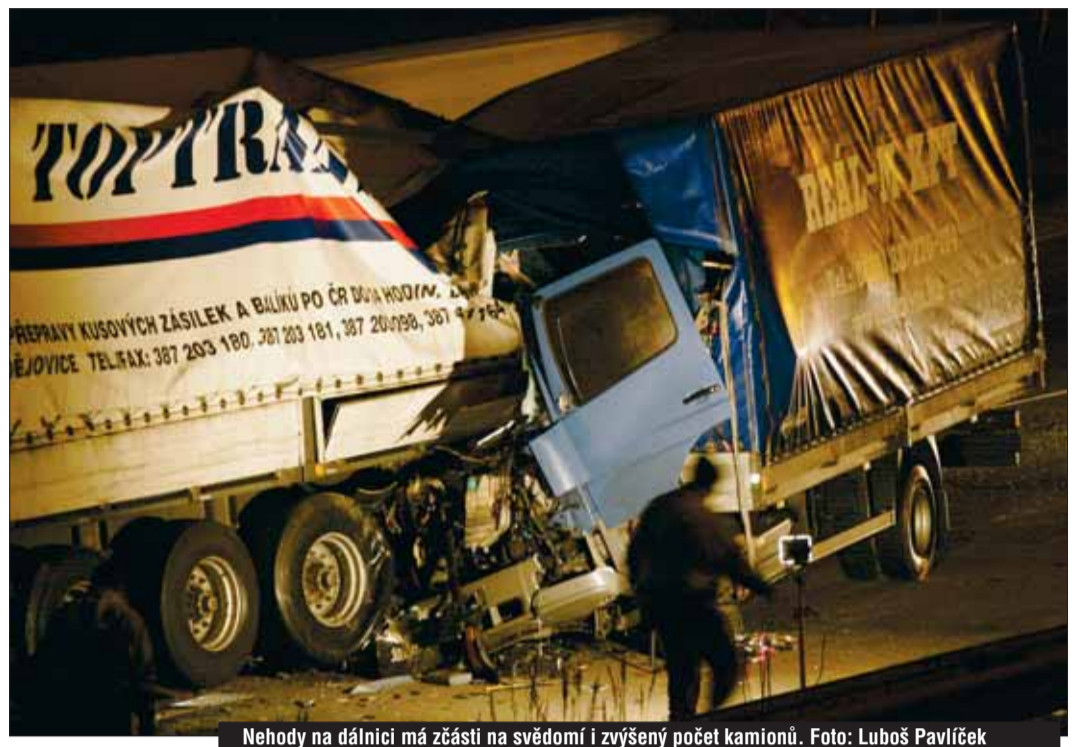
Muzeum Vysočiny Třebíč proto uvítá informaci pamětníků o další podobě horáckých krojů.

Vystrčil: Situace na dálnici je zlá

Následky nehod mohou zmírnit kamery, dobré spojení záchranářů a trvalé značení objízdek

Vysočina • Kamery, informační systém, trvalé i mobilní značení objízdek a zlepšení spolupráce mezi policií, hasiči a záchrannou službou. To jsou opatření, která by mohla alespoň zčásti řešit nebezpečné situace na dálnici D1. Vyplývá to z prvního letošního jednání bezpečnostní rady kraje Vysočina.

„Statistiky ukazují, že se stoupajícím provozem stoupá na dálnici také počet nehod. Situace je zde velmi vážná,“ zdůvodnil téma jednání hejtmán Vysočiny Miloš Vystrčil (ODS). Bezpečnostní radě, která měla navrhnout konkrétní řešení, předcházela řada schůzek se záchranáři, policisty i středisky správy a údržby dálnic. Potvrdilo se například, že největším problémem jsou kolony, které při nehodách a kalamitách vznikají a kvůli kterým mají záchranáři znemožněný rychlý průjezd dálnic. Neukáznění řidiči nenechávají volný pruh, který bývá psaným i nepsaným pravidlem v sousedních zemích.

Nehody na dálnici má zčásti na svědomí i zvýšený počet kamionů. Foto: Luboš Pavlíček

Kraj a integrovaný záchranářský systém teď zpracovávají pořadí úkolů, které mají pomoci snížit tragické následky nehod na dálnici. „Řada problémů se týká ce-

lé dálnice a proto o nich chceme mluvit i s vládou a příslušnými ministerstvy tak, abychom našli společná řešení,“ dodal hejtmán Vystrčil. V čele bezpečnostní rady

si vyměnil místo bývalý hejtmán František Dohnal (nez, KDU-ČSL) právě s Milošem Vystrčillem. Místopředsedou bezpečnostní rady zůstává Pavel Maslák.

Radní debatovali se starosty

Třešť • Práce krajského zastupitelstva a úřadu, možnosti, jak získat pro obec peníze, nové informace o samosprávách na Vysočině. To byla témata novoročního setkání krajských radních se starosty měst a obcí v Třešti na Jihlavsku.

Náměstek hejtmána pro ekonomiku a informatiku František Dohnal (nez, KDU-ČSL) představil schválený rozpočet a novou ortofotomapsu kraje, která může být pomůckou například při tvorbě územních plánů. Radní pro školství a kulturu Martina Matějková (ODS) informovala o pravidlech přidělování dotací na opravy kulturních památek a krajských grantových programech. Vysvětlila také problematiku financování mezd ve školství, kdy učitelům sice ministerstvo zvyšuje tarify, zároveň jim ale stát neumožňuje zvýšit nadnárokové složky mzdy a platy tedy nerostou. Připomněla, že na Vysočině je na počet žáků nejvíce učitelů.

Radní pro dopravu a lesní hospodářství Václav Kodet (KDU-ČSL) svůj příspěvek věnoval mimo jiné jízdním řádům. „Kraj má bohužel v této oblasti velmi ome-

Krajští radní přišli na setkání se starosty všichni. Foto: Luboš Pavlíček

zené kompetence, například na jízdní řády rychlíků nemáme vliv žádný. Snažíme se ale každý podnět řešit, třeba tím, že jej předáváme českým drahám, či ministerstvu dopravy,“ řekl Kodet. Radní pro oblast vodního hospodářství a zemědělství Ivo Rohovský (ODS) starostům přiblížil dotaci na výstavbu čistíren odpadních vod a kanalizací, která má pomoci splnit požadavek Evropské unie na stoprocentní čištění odpadních vod v obcích nad 2000 ekvivalentních obyvatel do roku 2010.

Náměstkyň hejtmána pro regi-

onální rozvoj Marie Černá (SNK) mluvila o dotacích z Programu obnovy venkova, které kraj od loňska přiděluje a o třetím kole výzvy na podávání projektů do evropského společného regionálního operačního programu. Ten bude opět podporovat v obcích turistickou infrastrukturu. Radní pro životní prostředí a zdravotnictví Pavel Hájek (ODS) informoval o problémech ve zdravotnictví, které vznikají nesouladem a pozdními platbami zdravotních pojišťoven.

(pokračování na straně 4)

Jak to vidím já

Názor krajského zastupitele Milana Šmída (ODS) na péči kraje o rozvoj sportu.

Krajská samospráva na začátku svého prvního volebního období hledala formy a prostředky jak rozvoji sportu pomoci. Za velmi dobrý a potřebný nápad považují anketu Sportovec kraje Vysočina a to především z důvodu identifikace sportovců, ale i fanoušků s krajem. Tři úspěšné ročníky s velkým zájmem veřejnosti o tom svědčí. Zřízením Fondu Vysočiny pak vznikly i další nástroje pomoci sportu formou grantových programů zaměřených do sportovních aktivit, údržby a výstavby sportovišť a volnočasových aktivit. Zkušenosti ukazují na velký zájem subjektů. Stanovení pravidel pro poskytnutí finančních prostředků na investice do sportu v zastupitelstvu kraje pak dalo zelenou výstavbě umělého trávníku a umělé atletické dráhy. Obě investice byly umístěny v Jihlavě, ale věřím, že i ostatní města budou přicházet s projekty, které zastupitelstvo kraje bude moci v souladu se zásadami podpořit. Přímá podpora významných sportovních akcí výrazně nadregionálního charakteru radou kraje a i podpora výchovy talentované fotbalové mládeže v FC Vysočina Jihlava na základě jednotného stanoviska a žádosti fotbalových klubů je dalším důkazem toho, že krajská samospráva ve chce podílet na zkvalitňování sportovní nabídky a i na zkvalitňování sportovního prostředí.

Zastupitelstvo kraje schválením finančního rámce Fondu Vysočiny pro rok 2005 dalo příležitost sportovním subjektům vyčerpat 11 milionů korun na základě grantových programů a já jsem přesvědčen, že to nejsou finanční prostředky pro sport v roce 2005 poslední.

Hranice s Jižní Moravou vede středem silnic a mostů

Vysočina • Nová hranice Jižní Moravy a Vysočiny vede středem dvou silnic. Přináší to komplikace zejména v určení zimní údržby a majetkovém vypořádání. „Jako nejčistší majetkové řešení hraničních problémů vidím společnou dohodu krajů a dotčených obcí na změně jejich katastrálních území,“ řekl po návštěvě hraničních obcí hejtmán Vysočiny Miloš Vystrčil (ODS) a dodal: „Největší zajímavostí na nově vzniklých hranicích je most na silnici Nedvědice - Ujčov, který každou polovinou leží na území jiného kraje.“ Starostové Olší a Sejřku, kterých se tento problém týká, v této souvislosti uvedli, že jednání v obecních zastupitelstvech o možných změnách katastrálních území obcí musí předcházet dohoda Jihomoravského kraje a kraje Vysočina. Hejtmán při své návštěvě nových hraničních obcí také se starosty diskutoval o dopravní obslužnosti a špatném stavu silnic mezi obcemi. To podle nich umocňuje vysokou míru nezaměstnanosti, protože občané mají ztíženou cestu za prací do větších center. Na snímku si hejtmán Miloš Vystrčil prohlíží nové hranice. Foto: archiv kraje

Venkov získá rychlý internet

Vysočina • Nové širokopásmové síť v malých obcích a tedy dostupnější rychlý internet pro venkov. To je třetí kolo krajského grantového programu Metropolitní síť. Kraj tentokrát podporuje projekty z obcí do 1500 obyvatel až polovinou jejich ceny, nejvýše však 150.000 korunami. Šešlo se 24 správných žádostí, které celkem žádaly 3.080.025 korun.

Na grant ale zastupitelstvo schválilo 2.200.000 korun. Řídící výbor programu tak podpořil 19 projektů částkou 2.113.458 korun. „Dolší žádosti svědčily o značném zájmu o tento program i mezi malými obcemi v kraji, úroveň mnoha žádostí byla vysoká jak po formální tak i obsahové stránce,“ pochvalovala si Martina Rojková z krajského odboru informatiky.

Představujeme kraj a krajský úřad

Myslivci na Vysočině opět sčítali zvěř

Vysočina • Myslivci na Vysočině v únoru sčítali zvěř. To podle zákona musí, stát jim totiž ukládá každý rok vypracovat plán mysliveckého hospodářství a pro ten je zjištění počtů zvěře nejdůležitějším podkladem. Výsledky sčítání loňského roku a počty skutečně ulovených zvířat ukazují, že v našem kraji se nejčastějším cílem nimrodu divoká kachna, srnec a bažant.

	lov	sčítání
jeleni	119	169
daňci	312	977
mufloni	309	699
srnci	12 457	28 857
prasata	4 734	2 121
zajáci	2 503	25 020
bažanti	13 812	9 462
kachny	24 738	5 769
lišky	4 445	4 279
kuny	2 415	7 676

